

Recs i hortes de Súria

Súria

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Camins a les hortes
Emplaçament: Llera del Cardener i del Tordell

Coordenades:

Latitud: 41.82528131036
Longitud: 1.7530656236116
UTM Est (X): 396449
UTM Nord (Y): 4631129

Classificació

Número de fitxa: 08274 - 129
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia: Zona d'interès
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: Es tracta d'un paisatge poc ordenat que es desvirtua amb l'utilització dels hortolans, d'elements de desfet de la mina, d'entre altres objectes.

Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat: Privada
Titular: Comunitat de Regants, 08260 Súria

Fitxes associades:

[Torre de la Pobla / Torre del Fusteret](#)

[Raval del Fusteret](#)

[Salipota](#)

[Riu Cardener](#)

[Pla de Reguant](#)

[Tordell](#)

[Riera del Tordell](#)

Autoria de la fitxa: ARQUEOCIÈNCIA- J.M. Huéllamo

Data de registre de la fitxa: dg., 05/03/2000 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: Marta Lloret Blackburn-Antequem, S.L.
Data de la darrera revisió: dl., 11/10/2021 - 12:00

Descripció

Les hortes de Súria, desenvolupades al costat del riu i dels canals i torrents es divideixen en sis zones principals: 1. Pla de les hortes. Té unes 20'4 Ha. Es travessat per 10 canalons d'aigua procedents del canal del molí. Els recs prenen la direcció de O a E i són recollits al capdavant pel rec gran i el de Tordell, els quals, tot baixant de N a S retornen les aigües sobrants al Cardener 2. El Pla del Salí. Té una superfície de 2'75 Ha. Les aigües per a regar són les del Rec Gran, les quals travessen la riera de Tordell en un tub de ferro. 3. Horta de Salipota. Aprofita les aigües del canal de la fàbrica Vella. Té una superfície de 2'5 Ha. Aquesta horta data dels anys 1860. 4. Pla del Ros. Té unes 2 Ha.; és el més recent de tots. L'aigua per tal de regar-lo s'obté del Cardener, tot enlairant-la amb una estació de bombeig. 5. Horta del Fusteret, amb una superfície 1'2 Ha., es regada per les aigües del canal de la fàbrica del mateix nom. Es pot datar a finals del segle XIX. 6. Horta de la Pobla. A prop dels restes del molí del mateix nom. Obté les aigües de la font de la Pobla i té una superfície de 0'6 Ha. Avui queda sota del pont de la variant de la Carretera Manresa - Cardona al seu pas per Súria. (SOLER, 1985).

Història

L'horta sempre ha tingut la important funció d'abastar aliments a les famílies del poble (COTS, OBRADORS, PINZOLAS, 1991), constituint, antigament al costat de la vinya, una economia complementària al treball a la indústria tèxtil i a la mina. Abans de l'any 1500, el riu en arribar a l'actual plaça de Sant Joan es partia en dos: el braç dret baixava per l'actual llit, mentre que el braç esquerre passava entre l'actual carrer de Magí Fàbrega i la que avui és carretera, cap als horts de la Clota. Els dos braços es tornaven a unir una mica aigües avall d'on hi ha ara la depuradora, abans de la zona de les bombes de les mines. L'any 1672, el castlà Tries va fer donació de la castlania a la comunitat del Miracle. Aquesta van començar la seva actuació desviant el riu i fent passar tot el corrent d'aigua cap on era el braç dret, que és el curs actual. Les obres es van fer mitjançant grans munts de pedres, tants que la zona es va conèixer com els Rastells, nom pel qual encara es denomina el barri que s'hi va anar edificant. D'aquest desviament del riu va venir el replantejament de la xarxa de recs, els principals dels quals, encara actualment estan en servei, excepte, els que van quedar enterrats per l'obertura dels carrers Pius Macià, Magí Fàbrega i Domènec Quinquer i Cortés (BREU HISTÒRIA, s.d.). El 1705 Joan Reguant i Boladeras, pare i Josep Reguant i Vilalta, fill fan la concessió de regat a perpetuïtat mitjançant l'aigua del canal del molí, creant-se la comunitat de regants i construint-se la xarxa de canals de regatge a la zona denominada "Pla de les Hortes" (BREU HISTÒRIA, s.d.). La nit del 17 de setembre de 1714, van acampar uns 8.000 homes de l'exercit de Felip V al pla de les hortes. Aquestes es dirigien cap a Cardona per a rendir-la (SOLER, 1985). Cap a l'any 1855, el Sr. Quinquer, que era l'amo de les "hortes del Pla del Salí", va demanar a la comunitat de Regants autorització per aixecar un metre el nivell del rec gran en el tram proper a la desembocadura al riu. Se li va concedir la llicència que demanava i ell va construir un rec en sífó per sota la riera de Tordell que encara subsisteix i rega tota aquella zona (BREU HISTÒRIA, s.d.). L'any 1907, amb la forta riuada que va haver-hi, l'aigua va destrossar totes les hortes (SOLER, 1985).

Bibliografia

BREU HISTÒRIA ... (s.d.) Breu història del regadiu a Sùria, Text mecanografiat.

COTS I PORTÍ, M. Teresa; OBRADORS I PUIGDELLÍVOL, Rosa M.; PINZOLAS I GERMAN, Eduard (1991) El poble vell de Sùria. Guia didàctica. Manresa: Ajuntament de Sùria. SOLER I CLARIANA, Pau (1985) Sùria, el meu poble. Sùria.

